

Kulturskolan mäns

NR 1.2021 EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

**Cirkus på
kulturskolan**
*Fart, höjd och
kittlingar
i maggropen*

VINGÅKER VÄXER

**Rekrytering
och engagemang
ger effekt**

LOUD SWEDEN

**Josephine tar den amerikanska
musikskolan till Sverige**

»Så har det då kommit en bedövande, sinister pandemi och släckt ner föreställningar, vernissage, Luciatåg och julavslutningar, allt det där vi bara älskar.«

Jalle Lorensen,
Kulturskolerådets ordförande

Håll i, håll ut!

DET BÄSTA MED ATT arbeta i en kulturskola är att det faktiskt är genuint roligt. Livet har sina ljusa sidor, och sina mörka skuggsidor. Att då ha som sin huvudsakliga uppgift att möta unga människor i deras strävan mot att någotsånär lära sig musik, teater, film eller vad det nu kan vara placerar hela ens yrkesliv på den ljusa sidan. Det är liksom meningen att glädje ska uppstå, det är ett av målen i sig, inte bara en biprodukt. Ha kul på jobbet och du når målen i verksamhetsplanen!

Så har det då kommit en bedövande, sinister pandemi och släckt ner föreställningar, vernissage, Luciatåg och julavslutningar, allt det där vi bara älskar. Spänningen före ett framträdande, lättmoden efteråt följt av en växande stolthet saknas oss. Hos lärare och hos unga.

I och med att pandemin kommer i en andra, än tyngre våg handlar allt om att ställa om, digitalisera, undervisa på distans och att hantera en svår situation. Detta gör kulturskolan i Sverige på ett närmast föredömligt vis. Kulturskolelärares typiska instinkt att nå ända fram till det barn eller den unga människa som läraren möter, har resulterat i fantastisk digital distansundervisning väl värd att visa upp för andra branscher. Men det kan aldrig ersätta det fysiska mötet lärare och elev emellan. Det är ett enkelt faktum.

Så nu knyter vi nävarna, håller ut och ser

framåt! Snart är vaccinet här. Låt oss nå nya höjder!

De statliga pengarna att söka har växt från 100 miljoner till 200 miljoner efter framgångsrikt opinionsarbete. Ytterligare 100 miljoner öppnar för möjligheten att söka för fler interkommunala samarbeten, där barn och unga får träffas över kommungränserna i en helt annan omfattning. Statens kulturråd ser positivt på sådana ansökningar. Så smått kan vi börja bygga den infrastruktur svensk idrott har varit så duktig på att bygga. Ungdomar behöver utmaningar inte bara på lokal nivå utan också regionalt och nationellt. Låt de nya miljonerna hjälpa till att knyta samman kreativa krafter och lyfta de olika lokala satsningarna till nationella skinande exempel på vad svensk kulturskola handlar om!

Jalle Lorensen

I DETTA NUMMER

- 7 **Krönika:**
På schemat: Överlevnad
- 8 **Min kulturskola:**
En massa cirkustricks
- 12 **Studyalong och Speedadmin går samman**
- 16 **Ett band för livet**
- 20 **Landet runt:**
Det växer i Vingåker

KULTURSKOLERÅDET

Bagatell

musikprodukter

Corona - Covid 19 skydd Skydd för personal och elever.

Nu har vi fått hem en ny sändning av våra plexi-glas-skärmar som fungerar perfekt som skydd.

Skärmarna har måtten 1400 x 800 x 6 mm.

Mycket enkelt att flytta tack vare stativ med hjul.

När pandemin är över kan ni återanvända skärmarna till Akustik-skärmar mellan div instrument.

På grund av stor efterfrågan av plexiglas i runt hela världen har vi ett begränsat antal så gör din bokning snarast.

Bagatell 1

Från 7 500 kr

En vagn kommer lastad... med världens mest sålda notställ

- Liten vagn + 12 notställ
- Mellan vagn + 18 notställ
- Stor vagn + 18 notställ

Oslagbar kvalitet med livstids garanti.

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

450:-

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 4

ORKESTER / KÖRSTOL

"Sitt rätt"

Bagatell 5

TELESKOP
DIRIGENT REGAL

Flagskeppet bland våra dirigentnotställ.

Bagatell 6

PIANO PALLAR

BACH

AMADEUS

Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.

Vill du arbeta i ledningsgruppen på Kulturskolan i Gävle?

Läs mer på gavle.se/ledigajobb

NOTMATTAN

"Att lära sig noter med hela kroppen"

Kan rullas ihop och stuvvas undan eller ligga kvar för att understryka rummets musikaliska prägel.

Tel 0523-22517
Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida
www.spartasystem.se

IB WAHLSTRÖM BILDMATERIAL

VÅREN 2021

beställ katalog!

ibwahlstrom.se

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

Välkommen till

Barnens Musikbutik.se

Kul och musikrikiga instrument!
Även musikböcker, presentartiklar,
tillbehör mm.

www.barnensmusikbutik.se

Musiklinjen

1-2 årig musiklinje med inriktning mot klassisk musik eller jazz. Utbildningen är musikhögskoleförberedande. Här finns även en fristående högskolekurs, Musik 30 hp i samarbete med Musikhögskolan i Malmö.

Du kan också ha arrangering/komposition, kördirigering, kyrkomusik samt musik- och ljudproduktion som huvudinriktning.

Ansök senast
1 april

Sundsgårdens folkhögskola i Helsingborg
042-19 38 00 • www.sundsgarden.se

Uppstart för projekt för psykisk hälsa

KULTURSKOLERÅDETS nya utvecklingsprojekt som ska skapa möjligheter till att förebygga psykisk ohälsa med kulturskolan som resurs startar upp nu i januari.

I satsningen får kulturskolor i cirka 30 kommuner pröva nya metoder och arbetssätt, exempelvis Kulturskola på recept som handlar om att elever med psykisk ohälsa får förtur till kulturskolan samt samarbete med Elevhälsan. En viktig del av projektet är också att involvera ledningen för att säkerställa att det går att bedriva en stöttande undervisning.

Projektet finansieras av Arvsfonden och kommer pågå under tre år och verksamhet kommer bedrivas i kulturskolor från Västerbotten, Södermanland och Östergötland.

Läs mer på kulturskoleradet.se

Anmälan till rektorsutbildningen öppen

NU ÄR INTRESSEANMÄLAN öppen till rektorsutbildningen för kulturskolleledare. Utbildningen är en tvåårig befattningsutbildning som riktar sig till verksamma skolledare vid folkhögskola och kulturskola (rektorer, biträdande rektorer, studierektorer etc.) där rektorer har företräde. Utbildningen sker på uppdrag av bland annat Kulturskolerådet. Kursen belyser komplexiteten i arbetet som ledare i en idéburen/politiskt styrd organisation. Och ger kunskaper om organisatoriska överväganden mellan styrdokumentens ideologiska ställningstaganden och ekonomiska respektive strukturella villkor. Läs mer på KAU.se/rut

Årets tema – ungas inflytande

KULTURSKOLERÅDET kommer under året att arbeta fram ett koncept för ett nytt treårigt projekt som syftar till att ungas inflytande och delaktighet i kulturskoleverksamhet ska stärkas. Detta mot bakgrund av Barnkonventionens implementering i svensk lagstiftning samt önskemål från sektorn. Årets branschkonferens Kulturskoledagarna kommer i år även den till stor del att ha tema "Ungas inflytande och rättigheter". Konferensen kommer vara digital och datum är 25-26 mars. Anmälan öppnar i januari!

Läs mer på kulturskoleradet.se

I KORTHET

Ny rapport

UTVECKLA SAMVERKAN MELLAN KULTURSKOLA OCH SKOLA

NIO AV TIO KULTURSKOLECHEFER vill utveckla samverkan med skolan, samtidigt som sju av tio upplever hinder. Kulturskolor, grundskolor och kommunerna ser gemensamma utmaningar och alla parter vill att samverkan ska utvecklas. Det visar en rapport från Kulturskolecentrum.

– Undersökningen ger en bred förståelse av befintlig samverkan mellan skola och kulturskola och hur den kan utvecklas. Det finns en samsyn och en god grund för ökad dialog om hur vi kan stärka denna samverkan för barn och ungas bästa, säger Kajsa Ravin, Kulturrådets generaldirektör.

En slutsats från rapporten är att förutsättningarna för samverkan kan stärkas genom ökat stöd till kommuner från nationell nivå, och genom ökad kunskap om hur samverkan kan bli bättre. För att samverkan ska fungera måste både skolan och kulturskolan se en vinst med samverkan.

– På det nationella planet behövs det samordning och en ökad dialog, dels med Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet kring förutsättningar och inriktning, men vi behöver också mer utvecklingsarbete mellan Kulturrådet, Skolverket och aktörer som SKR, säger Kajsa Ravin.

Läs mer på kulturradet.se

FAVORIT I REPRIS

ERIK DOMELLSTÖ

SMI

Utbilda dig till musikpedagog

Instrument/Sång
Musikproduktion/DJ/Låtskrivande

Sista datum för ansökan 15 april

STOCKHOLMS MUSIKPEDAGOGISKA INSTITUT
08-611 05 02 info@smi.se www.smi.se

REKTORSUTBILDNING FÖR SKOLLEDARE PÅ KULTURSKOLA, 30 HP

Utbildningen är en tvåårig befattningsutbildning.
START: hösten 2021
MÅLGRUPP: verksamma skolledare vid kulturskolan

ATT LEDA UTBILDNING PÅ KULTURSKOLA

Få en orientering om ledarskap i kulturskolan, förutsättningar för styrning och ledning och det personliga ledarskapets betydelse.
START: 8 mars 2021
MÅLGRUPP: medarbetare som är intresserade av ledningsfrågor

Anmälan pågår!

Utbildningarna genomförs av Rektorsutbildningen vid Karlstads universitet och ingår som en del i Akademin för kulturskolor. Akademin utgörs av olika uppdragsutbildningar för chefer och pedagoger på landets musik- och kulturskolor.

AKADEMIN FÖR KULTURSKOLOR
KARLSTADS UNIVERSITET

Läs mer och anmäl dig på
KAU.SE/RUT

KRÖNIKA

DET ÄR SÅ JAG SÄGER DET

Kalle Lind är diversearbetare i kulturbranschen, skribent, författare, poddare och en gång elev på Eslövs kulturskola.

På schemat: överlevnad

JAG ÅTERVÄNDE TILL min gamla folkhögskola. Jag kände mig som Rolf Lassgård i *Jägarna* eller Mikael Nyqvist i *Såsom i himmelen*. Jag var tillbaka för att se att allt stod rätt till. Det gjorde det inte.

Ytligt var allt sig likt. Internatets kökssektion såg fortfarande ut som ett sjöslag. Lukten av generationers blod, svett och tårar satt kvar i väggarna. Jag kunde nästan identifiera doften från mina egna nittonåriga hormoner.

Lärarna på de kreativa linjerna var i hög grad desamma. Genom att konsekvent, genom decennier, umgås med unga så hade de hållit sig själva alerta och liksom marinerat sig i ungdom.

Men jag noterade att de alla använde ett ord som inte förekom under det nittiotal då jag själv gick där: »företag«. På alla linjerna – teater och musik och film och foto – fick eleverna nuförtiden lära sig hur man bildar ett företag, hur man fakturerar och hur man betalar skatt.

Romantikern i mig ville förstås skrika »KULTURSKYMNING!« Realisten i mig, och det är trots allt han som sett till att jag själv kunnat leva på det jag gillar i en lång räkka år, nickade uppmuntrande.

Det var en fråga vi aldrig tog ställning till när vi var unga och satt i dygnslånga pass och klippte experimentfilmer om självmord och överdoser: hur ska vi kunna leva på detta?

Hade vi överhuvudtaget en uppfattning om en morgondag så föreställde vi oss nog en

»Uppfattningen att en konstnär gott kan leva på luft och applåder sitter fortfarande i – inte minst bland konstnärer.«

tillvaro med romantiskt torftiga ris-med-lök-middagar och lika romantiskt överdådiga Bruno K. Öjjer-frukostar: kaffe, vitt vin och Marlboro, att intas vid 14:00. Hur man bekostar en sådan frukost hade vi dunkla föreställningar om. Från intervjuer man läste fick man intrycket att man fick dem gratis när man uppnått en viss nivå av konstnärscoolness.

Uppfattningen att en konstnär gott kan leva på luft och applåder sitter fortfarande i – inte minst bland konstnärer. När jag hänger med musiker slår det mig alltid hur glada de blir när de inte bara erbjuds att jobba hårt, utan också få en allmosa för besväret.

I ett litet scensamarbete jag har med en jazzkvartett – de spelar, jag pratar, allt annat vore vansinne – fick en av musikerna i uppgift att försöka sälja in föreställningen till diverse scener. Han fick snart sluta med det. Han hade en tendens att förhandla ner gagerna från ett minimum till ett intet.

Jag kan själv fortfarande, vid fyrtiofem års ålder, drabbas av Lord Byron-syndromet och prata lyriskt om konstnären som bränner ljus och broar. Jag tror fortfarande på att konsten mår bra av att få vara stökig, irrationell och icke marknadsanpassad. Men jag tror också på att det skapande folket ska kunna erbjuda sina barn tak över huvudet.

Därför välkomnar jag att kreativa utbildningar lär det uppväxande kulturarbetersläktet att överleva. ■

EN MASSA CIRKUSTRICKS

Cirkus på kulturskolan är kanske inte cirkustält och manege. Men även i en väldigt vanlig idrottshall kan upplevelserna bli hisnande, och man kan lära sig roliga konster. Det är därför Sally, Almalii och Tamara går cirkusskola i Tyresö.

text & foto David Berjlund

TYRESÖ KOMMUN LIGGER söder om Stockholm. Ett par kilometer från centrum i Bollmora ligger Krusboda skola, vid ett litet torg med en livsmedelsbutik och en fritidsgård. I skolans lilla idrottshall håller Kulturskolan cirkuskuser, en gång i veckan. I kväll träffas två grupper. I den äldre, med tio barn mellan åtta och tio år, finns Sally Käll, Almalii Warginger och Tamara Homs.

De och de andra i gruppen börjar med rockringsövningar. Cirkuspedagogen Desirée Holm-

qvist, som arbetar med cirkus på många håll, instruerar så att barnen först snurrar en ring var på armen. Sedan ställer de sig i par för att rulla en, och snart två, ringar till varandra – det är lättare sagt än gjort, kraften ska vara lagom, det kräver känsla och koordination. Sedan får de öva fritt.

Sally och Almalii tar sig med Desirées hjälp upp i trapetsen, det slutar med att Sally sitter på Almalii's axlar, en bit upp i luften. Strax intill klättrar Tamara upp i de tyger som hänger från taket, på något vis förankrar hon sina ben i tygerna och sedan kan man krypa ihop till en boll och snurra runt, göra fritt fall och andra övningar. Det finns fart, höjd och kittlingar i maggropen att hämta här.

I OMKLÄDNINGSRUMMET utanför pratar vi en stund. Tjejerna presenterar sig: Tamara och Almalii går i trean båda två, Almalii i just den här skolan. Hon bor här i närheten också.

– Jag bor också här i Krusboda, och går i fyran i Engelska skolan, säger Sally.

Tamara har längre väg till cirkuslektionerna, hon bor och går i skola i Trollbäcken, ett par kilometer västerut, så hon får skjuts hit.

Både Almalii och Sally har gått i kultur- ➔

Almalii i trapetsen, med sin cirkuslärare Desirée Holmqvist.

Cirkuspedagogen
Desirée Holmqvist
instruerar Tamara
Homs i tygerna.

skolan tidigare. Sally spelar fortfarande piano, och så bor hon nära Desirée.

– Och jag hade slutat med handboll, och ville börja på någonting, förklarar hon: det var så det kom sig att hon började på cirkusskolan.

Den är alldeles nystartad, det här är första terminen, berättar Almalii.

– Förut har man kunnat testa cirkus på påsklovet, då fick man gå tre gånger, men kursen är ny, säger hon. Och eftersom hon själv gått på lovet, visste hon vad det handlade om när kulturskolan kom till hennes klass och informerade. Så hon anmälde sig.

Tamara hade inte varit i kontakt med kulturskolan tidigare, men när de kom till hennes skola och Desirée visade upp cirkustrick – hon jonglerade – verkade det så roligt att Tamara och ett par andra i klassen direkt ville börja.

– Då trodde jag att cirkusskolan skulle vara i ett cirkustält, säger hon, och skrattar.

Det kan man ju tro, ordet cirkus ger sådana bilder. Nu är det varken tält, manege, tigrar eller clowner här, men det tjejerna berättar om låter spännande nog: trapetskonster, jonglering och parakrobatik. Som det Sally och Almalii gjorde nyss, uppe i luften. Är man fler kan man bygga en pyramid, säger Tamara, och visar på omklädningsrummets golv.

– Fyra ligger så här ... och sedan står vi på deras ryggar eller axlar. Fast ... nu har vi slutat med det, för att det är corona.

Hon tycker att trapetsen och tygerna är extra roliga. Och så försöker hon beskriva för mig hur man får fäste i tygerna, man ska snurra benet runt tyget - »på något speciellt sätt« - och sedan ta tag i tyget framför ... det är nästan krångligare att beskriva än att göra.

– Jag gillar allt, men mest att snurra tallrik, säger Almalii, och berättar om hur det först var svårt att få upp tallriken på pinnen.

– Det gick inte. Fast sedan var det några gånger jag fick upp den, och så ... kom jag på tricket hur man gjorde.

DET ÄR KROPPEN som ska lära sig, på något vis. Desirée hjälper till mycket, och det är de konster hon visar som de lär sig. Och hon är bra, säger de, det blir både snällt och kul med henne, och så visar hon bra. Och sedan gäller det att nöta, för att lära sig.

– Man övar flera gånger, gör lite varje dag, säger Sally.

Bli cirkusartist? Njaace ...
Sally Käll, Tamara Homs
och Almalii Warginger i
Tyresö går på cirkusskolan
för att lära sig roliga tricks.

Och så blir det som att man vänjer sig, och plötsligt kan det där som läraren visade.

– Ibland får man göra fritt, då kan man testa något nytt, men ... säger Sally och Tamara fyller i:

– ... men när man hittar på egna grejor att göra, är det inte så säkert att det blir snyggt.

De har roligt på cirkusskolan, men när de ska formulera varför de är här så säger de »för att lära sig«.

Är det för att kunna visa upp konsterna? Nja ... det är också kul, och de har gjort det: på lektionen före höstlovet gjorde de i ordning hallen så att det blev som en scen, och bänkar för publiken, och så kom föräldrarna och tittade på när de gjorde sina tricks.

Det blev lite som på en cirkus.

Men även om det är kul med sånt går de inte

här för att bli cirkusartister – det verkar nästan lite riskabelt, tycker de, på en cirkus är ju trapetsen till exempel väldigt högt upp.

– Man är med på cirkus för att lära sig saker ... jag vet inte hur man ska förklara, säger Sally.

– Det kanske är kul att lära sig en massa tricks, säger Almalii.

Det är coolt att kunna jonglera, förstås, och cirkus är något annat än att kunna sjunga eller spela fotboll, det är speciellt på ett sätt som är lite svårt att beskriva.

Och det behöver man inte kunna heller. Men det finns mycket att lära sig.

Nu har ni gått en termin. Ska de fortsätta?

Enigt svar från alla tre:

– Ja! ■

**»Man övar flera gånger,
gör lite varje dag.
Och så blir det som att
man vänjer sig, och
plötsligt kan det där
som läraren visade.«**

STUDYALONG OCH SPEEDADMIN GÅR SAMMAN

De två stora administrativa tjänsterna för kulturskolorna går nu samman. Istället för att konkurrera i en liten bransch är nu tanken att utveckla något riktigt bra. Även om det kommer ta tid.

text Bodil Lundmark, foto Christopher Anderson mfl

DE BÅDA FÖRETAGEN började med diskussioner kring detta redan i våras, och då hade de stött på varandra genom åren, bland annat på Kulturskoledagarna. – Vi började tänka på vilken enorm kraft och styrka vi skulle få om vi kunde sammanföra våra tjänster. Själva sammangåendet blev klart i december, då vi skrev på alla papper, berättar Olle Danielsson på Studyalong.

– Vi insåg att vi skulle komplettera varandra väldigt bra. Vi har haft en viss kommunikation genom åren, det är en liten bransch och svårt att konkurrera som det är. Bättre med ett system än två, dyrt och onödigt. Vi har också lika tankar och värderingar, säger Fredrik Österberg på Studyalong.

Fredrik och Olle på Studyalong är gamla lärare, Olle är gitarrlärare från början och de har byggt upp sin verksamhet mycket med tonvikt på lärarelev situationer, till exempel funktioner för att ladda upp och dela material.

Med sin tjänst Playalong har de en lång erfarenhet av att producera digitalt undervisningsmaterial och att utarbeta nya metoder som baserar sig på digitala verktyg för musik- och kulturskolor.

Speedadmin har fokuserat på en flexibel admintjänst som idag används i flera länder. De arbetar med tjänster som elevhantering, bokning av lokaler, fakturering och betalning och hyra av instrument, men tjänsten ger också möjlig- ➔

het att skapa rapporter. Tanken med Speedadmin uppstod då en av företagets grundare, Torben Rasmussen, själv var Musikskoleledare och gammal trumlärare, och såg att man kunde förenkla arbetet med de många administrativa arbetsuppgifterna. Torben gick därför samman med IT-specialisten Karsten Grau Rasmussen, och tillsammans byggde dem vidare på idén om en webbaserad helhetstjänst till musik- och kulturskolor.

UTGÅNGSLÅGET var egen praktisk erfarenhet kombinerat med användarnas önskemål, och Speedadmin används idag, av i stort sett alla musik- och kulturskolor i Danmark, på Färöarna och i Norge och även i Sverige är det allt

»Det blir någon slags bäst av två världar produkt, vi ska jobba med att ta in synpunkter från de som använder våra tjänster: lärare, elever och admins.«

FREDRIK ÖSTERBERG

fler som valt att använda deras tjänst.

– Att förena våra två företag är en perfekt kombination för att skapa det bästa systemet för musik- och kulturskolor gällande administration, digitalt undervisningsmaterial och lärande i Europa, säger Karsten Grau Rasmussen från Speedadmin.

Sammangåendet kommer inte att märkas så mycket i början, och tjänsterna kommer att ta hand om sina befintliga kunder och se till att det fungerar.

– **DET ÄR INGA** konstigheter, det fortsätter som vanligt tills vi har utvecklat en ny version av det vi redan har, och det kommer inte att komma plötsligt – ingen kommer kastas ut med

badvattnet! Det kommer inte att ske över en natt. Försäkrar Olle på Studyalong.

TANKEN ÄR ATT på sikt skapa en ny version av deras system som blir ännu bättre. Det beräknas ta cirka 1-2 år att utveckla den nya tjänsten, och att det blir endast en tjänst är hela tanken.

– Det blir någon slags bäst av två världar produkt, vi ska jobba med att ta in synpunkter från de som använder våra tjänster: lärare, elever och admins, säger Fredrik Österberg på Studyalong. Och vi ska kolla noga på hur unga använder appar och göra tjänsten mer användarvänlig, det här är ett bra tillfälle att stanna upp och fundera på hur vi kan göra något riktigt bra för våra användare.

Något som de alla funderar över är hur de ska kunna hjälpa kulturskolorna och kommunen att samarbeta för att nå

Fredrik Österberg och Olle Danielsson som leder den svenska tjänsten Studyalong.

en del av sina mål. De vill inte bara vara en IT-tjänst utan jobbar också med att prova olika tjänster bland annat distansundervisning, chefsstöd, och en kulturskolevärdering, som bygger på att man värderar sitt digitala nuläge.

– När man vet hur det ser ut kan en digitaliseringsstrategi utarbetas. Det är ju vad många pratar om nu och kanske kan man behöva lite skjuts för att få nya sätta att jobba på, säger Olle Danielsson på Studyalong.

– **MAN FÅR HJÄLP** att skapa en digital kulturskola, fortsätter Fredrik på Studyalong. Vi anordnar fortbildningsdagar om hur vi arbetar, för lärare och kulturskolor och håller halvdagar där vi pratar om hur kulturskolorna kan jobba.

– Något som vi på Study Along har funderat mycket på är ju att kulturskolan ska nå all barn och ungdomar, att alla ska inkluderas. Så varför inte använda en plattform för det, som ett komplement, så att alla barn och unga ska kunna lära sig, säger Olle. Speciellt då många nu lär sig på plattformar som Youtube och liknade. Att man lär sig på det sättet

har blivit så legio nu så de borde införlivas i kulturskolans värld, fortsätter Olle. Något som Karsten på Speedadmin håller med om.

– Även om man bor i Norge ska det vara möjligt att lära sig instrument som oboe eller fagott, något som är svårt idag. »Let's bring the music to the student!«

FREDRIK ÖSTERBERG på Studyalong förklarar hur det fungerar i praktiken.

– Fokus är ett förlängt lärande med lärare för kulturskolor. Det innebär att man inte bara får 20 min med sin lärare, utan vi kan göra så att man får mervärde med filmade små övningar, chatt, videochatt, och noter. Läraren kan filma lektionen och lägga upp den på plattformen, och förälder och elev kan kolla igen hemma och öva. Så det är mycket mer än tjänster som You Tube kan erbjuda. Vår plattform innebär att du har ditt eget material och du har din egen lärare, förklarar Fredrik.

»Även om man bor i Nordnorge ska det vara möjligt att lära sig instrument som oboe eller fagott, något som är svårt idag.«

KARSTEN GRAU RASMUSSEN

Studyalongs styrka är studentdelen och Speedadmins är den administrativa delen. Och istället för att kunderna ska behöva välja en tjänst med en stark och en svag del så vill nu

alltså de båda företagen göra en helhetstjänst som är riktigt bra på båda delarna.

GRUNDARNA AV DE två företagen har en bakgrund i musik- och kulturskolan, branschkunskap liksom en lång erfarenhet av att bygga IT-system för kommun

och förvaltning samt privat sektor.

– Efter att ha varit konkurrenter på den svenska marknaden insåg vi att vi delade samma värderingar gällande övergripande mål samt passion att tillgängliggöra kvalificerad undervisning inom musik- och kultursektorn. En mycket spännande övergångsperiod väntar nu och vi ser fram emot att göra denna resa tillsammans med gamla och nya kunder! avslutar Karsten Grau Rasmussen på Speedadmin. ■

Torben Rasmussen och Karsten Grau Rasmussen på Speedadmin i Danmark

ETT BAND FÖR LIVET

Loud Sweden är ett internationellt musikprogram som nu kommit till Sverige. Med musiken och bandkonstellationer som utgångspunkt, förbereder programmet deltagarna för alla typer av teamwork och relationer, längre fram i livet.

*text Bodil Lundmark
foto Loud Sweden och Gunilla Lyrén*

PROGRAMMET ERBJUDER GRATIS musikundervisning till ungdomar, genom samarbete med skolor, kommuner och aktivitetshus och alla lärare är aktiva musiker.

Loud Sweden grundades av trummisen och låtskrivaren Josephine Forsman från bandet Sahara Hotnights, som också leder verksamheten. Hon har vid sidan av sitt arbete som trummis och producent i Sahara Hotnights de senaste fem åren arbetat med barn och unga genom musikprogrammet Loud i Los Angeles, USA.

– Jag flyttade till Los Angeles för fem år sedan och började arbeta med det amerikanska Loud Program. Jag fick uppleva hur deltagarnas självförtroende växte med Loud. Jag förstod då, att det är precis så, man skapar förståelse och förtroende, för kamrater och för vuxenvärlden, berättar Josephine Forsman.

Josephine utvecklade Loud Sweden som är ett fristående program, och drog igång 2020. →

Bandet The LOUDS från Vällingby Park är redan lokalkändisar!

I Sverige bygger programmets värdegrunder på jämställdhet, mångkultur och kreativt lärande. Och fokus ligger på att inspirera till, och stötta samarbeten mellan ungdomar.

– Jag vill erbjuda elever samma möjligheter som jag fick när jag var ung och började spela trummor. De många turnéerna runt om i världen, visade mig lika många kulturer – hur mycket det betyder att vi alla möts, och hur lätt vi möter varandra, genom musik.

ELEVERNA PÅ PYSSLINGEN Vällingby Park var först ut i Sverige att ta del av programmet som erbjuder musikaktiviteter både under skoltid och som en del av fritids. På Vällingby Park är både musikläraren Fredrik Blank och skolledningen involverade i satsningen. Totalt går det 120 elever på förskolan och 210 elever på grundskolan.

– Vi är den första skolan i Sverige som har Loud-programmet och det är första gången detta görs för så här unga elever. Att vi är pionjärer har varit både intressant och utmanande. Josephine och jag har justerat programmet allt eftersom tills det fallit på plats. Men sessionerna har faktiskt överträffat mina förväntningar. Jag förvånas och blir varje dag positivt överraskad över vad så här unga personer är kapabla att göra musikaliskt. Och av hur roligt och givande det är! Säger Fredrik Blank, musik och Loud Program lärare på Vällingby Park skola.

Fredrik, som själv är professionell artist och musiker fortsätter:

– När jag själv började spela i band som tonåring var vi tvungna att lära oss allt på egen hand.

Tidningen Norran uppmärksammar ett av de sex nya banden i Robertsfors. Banden får lära sig allt på Loud-programmet, även att posera för fotografen!

Varje generation har sitt sätt att närma sig musiken och nu kan vi ge nästa generation de verktyg de behöver för själva kunna musicera ihop och vara kreativa. När man väl hittar nyckeln till dörren till kreativiteten så öppnas en ny värld.

Loud Sweden kommer från årsskiftet att erbjudas elever som går årskurs 2-6 på Vällingby Park. Genom programmet får eleverna lära sig spela ett instrument, bilda band med sina kompisar, spela sina favoritlåtar, skriva egna låtar och lära känna nya vänner.

– Många elever har börjat spela och öva på fritiden sedan programmet startade och jag ser hela tiden att fler och fler intresserar sig för musik. Jag har elever som inte ens visste om att de kunde spela överhuvudtaget som nu spelar i band och övar hemma för fullt!

– Trycket är jättestort på att få plats och vår kölista blir bara längre och längre. Det finns ett väldigt stort på intresse för musik i det här området och i samhället stort. Jag ser att det här verkligen gör skillnad för eleverna. Vi fyller ett upp ett tomrum, ett behov som finns där ute, säger Fredrik.

I HÖSTAS STARTADE ett Loud-program även upp i Robertsfors i årskurserna 6-9. Under hösten har sex band träffats en gång per vecka tillsammans med sin mentor i nyinredda lokaler på ungdomsgården. Finansieringen sker till största delen via Arvsfonden, som ett 3-årigt projekt, men även via pengar från Kulturrådet. Pengarna går till instrument, mentorer, gästmusiker, studiereor och inspelningar.

– Det är väldigt givande och spännande att få jobba med dem och vara en del av deras resa, från första träffen med det nya bandet till det sammansvetsade gäng de blivit på bara en termin. Bandmedlemmarna har gått från enskilda individer till att faktiskt arbeta och känna sig som ett band med allt vad det innebär i form av image, logga, marknadsföring, inspelning och konserter. Det är mycket glädje och skratt och stämningen är kreativ och peppande, berättar Lis-Beth Öberg mentor Loud Robertsfors.

– Jag upplever att deltagarna uppskattar att få göra hela biten tillsammans, att hänga och hinna snacka, bli bättre på sitt instrument, utvecklas som band, planera och ha grymt kul ihop. Jag som mentor uppskattar att de är så drivna och sugna på att få uppleva nya saker och utvecklas tillsammans, säger Lis-Beth.

VARJE ÅR KOMMER nya ungdomar att ha möjlighet att söka till Loud-programmet samtidigt som förhoppningsvis något av de tidigare banden

väljer att fortsätta repa och utvecklas. Efter de tre projektåren är målet att Loud ska fortsätta i Robertsfors och bli en självklar del av musikverksamheten och bandkulturen i kommunen.

– Robertsfors kommun har en av Sveriges äldsta musikskolor och vi är stolta över den! Vi har många före detta elever från vår musikskola som numer jobbar professionellt med musik och även om elevernas egen drivkraft är a och o så känner vi också att vi kunnat ge dem en bra grund, berättar Åsa Lundström Kulturchef Robertsfors.

– Den verksamhet som Loud innebär, är ett väldigt bra komplement till vår musikskola. Det kände vi på en gång när vi fick det presenterat för oss. Att de lokaler vi nyttjar finns i anslutning till en av kommunens ungdomsgårdar ser vi som en jättemöjlighet! Förhoppningen är att vårt samarbete ska innebära framtida konserter bland annat, säger Åsa.

JOSEPHINE FORSMAN BOR numera i Topanga utanför Los Angeles i Kalifornien och har inte kunnat vara med i Robersfors på grund av rådande omständigheter med pandemin. Men hoppas kunna komma snart.

– Det var så kul att få starta upp Loud i Ro-

Bandet Los Rosas Y Thorn får hjälp med rytmen av trummis och mentor Josephine Forsman.

» Det var så kul att få starta upp Loud i Robertsfors, det känns nästan overkligt att det skapas sex nya band i den ort där jag själv startade.«

JOSEPHINE FORSMAN

bertsfors, det känns nästan overkligt att det skapas sex nya band i den ort där jag själv startade. Jag växte upp i Robertsfors, Västerbotten så det kändes såklart bra att starta upp där i nästa steg! Säger Josephine Forsman. Jag hade självturen att få en musiklärare som lyckades fånga upp mitt och mina bandkamrater i Sahara Hot-nights intresse för musik. Detta blev en av anledningarna till att musik sedan blev mitt yrke.

FOKUS I LOUD-PROGRAMMET ligger på att inspirera till, och stötta samarbeten mellan ungdomar.

– Grejen med Loud är att bilda ett band. Det är musiken, men även gemenskapen, säger Josephine Forsman och poängterar att det inte handlar om att skapa stjärnor. Det handlar om att lära känna sig själv och sedan hoppas man ju så klart att musiken ska ta fäste, säger Josephine Forsman. Jäm-

ställdhetsarbetet i Loud är också otroligt viktigt. För mig personligen från ledningshåll och med min erfarenhet i ett band med enbart tjejer, är det viktigt att visa yngre tjejer att de inte bara kan spela i band, utan även starta musikprogram. ■

LANDET RUNT

När kulturskolan i Vingåker växer handlar det om allt fler elever, men också om att den på allt fler sätt blir en resurs för andra. Kulturskolan har en integrationspedagog, är kulturarrangör, håller i Skapande skola och jobbar mot psykisk ohälsa – och spelar allt större roll.

text & foto David Berjlund

DET VÄXER I VINGÅKER

I VINGÅKERS KOMMUN bor lite över nio tusen invånare. Avstånden är korta, till exempel från järnvägsstationen till Slottsskolans högstadium, och därmed till kulturskolan – för de är ihop- och nybyggda.

Aulan är inte ny, men den här eftermiddagen är den full av musik. Blåslärarna Karin Sköld och Erik Kristoffersson leder först den yngre blåsgruppen och sedan *Vingåker Windband*, med lite fler och äldre elever. När Karin säger att de ska spela *You are the sunshine of my life* börjar flöjtisterna muntert sjunga stämmorna – och sedan spelar alla, koncentrerat. Mycket musiklust, mycket energi, mycket högt i tak.

När Karin Sköld kom hit för fem år sedan fanns det två brasselever, berättar hon när vi sitter i personalrummet. Nu har hon runt 30, och förutom de två blåsbanden finns en

större orkester för tonåringar, med blås, stråk och rockband – tryck i musiken, och ett sammanhang där man kan ha kul, kanske spana in någon.

– I en så här liten kommun är inget färdigserverat när man kommer som lärare, utan du kan välja vad du vill bygga upp, säger hon.

DET HANDLAR OM mödosam rekrytering, att vara ute på skolor och låta många prova, så att några börjar spela. – På en skola fick alla femmor testa bastuba, det gav en tubaelev.

Men bygget handlar också om att som lärare få och förväntas göra något av idéer och behov som dyker upp. Som att starta orkestrar, för att det blir roligare då. Eller som när de kom på att det vore prak-

»I en så här liten kommun är inget färdigserverat när man kommer som lärare, utan du kan välja vad du vill bygga upp.«

KARIN SKÖLD

tiskt om någon annan kunde dirigera när Karin och Erik behöver vara med och spela. De startade en dirigeringskurs, som en 12-årig flöjtist nu går.

KULTURSKOLECHEFEN FRED SJÖBERG började ungefär samtidigt som

Karin. Efter flera decennier som musiker och dirigent på olika håll i världen kom han till en liten kulturskola med bra potential, säger han, och framhåller att det är lärarna som är grundkapitalet. Det är deras idéer och arbete som gett resultat, och det är lika viktigt att de jobbar fritt som

att de ses ofta, för att prata strategi och ha trevligt.

Sedan har intressanta kurser och större sammanhang gett bra resultat – liksom att kursavgifterna ersatts med

Brassläraren Karin Sköld med trumpetsektionen i Vingåker Windband.

en administrationsavgift på en hundring per termin. I en kommun med många invandrare spelar det stor roll, säger Fred, som ser allt fler nyanlända elever i kulturskolan.

– Och så har det varit en medveten strategi att synas i pressen minst en gång i månaden. Responsen från invånare och politiker är enormt god!

Vi pratar om det här via internet. Fred är i Örebro, men bakom sig på skärmen har han en digital Vingåkerskyline, med kyrkan och Sävstaholms slott.

– Slottet är Vingåkers stora grej. →

När lärarna behövs i orkestern måste det finnas fler dirigenter – nu går Wilmer Svensson kulturskolans dirigeringskurs.

”Kulturen är den viktigaste vägen för att integrera”. Abeer Zareik tycker att det är klokt att hon som integrationspedagog jobbar i just kulturskolan.

Vingåker Windband är en av kulturskolans två blåsorkestrar i Vingåker.

Tiina Rokka är dramapedagog och jobbar nu med Skapande skola. Samarbetet med grundskolan gynnas av närkontakten, säger hon, att man ses i matsalen och pratar.

Kanske är det så att kulturskolan också är en av Vingåkers stora grejer. På de här fem åren har mycket hänt.

– Vi hade 135 elever, nu har vi 362 inskrivna på våra kurser, också under pandemiåret har vi ökat. Och till 2022 ska vi ha 380 elever, säger han.

Deras nu fyraåriga arbete i förskolan bäddar för det: för att nå barnen tidigare möter kulturskolans pedagoger 450 förskolebarn varje vecka, med musik, sång, dans och drama.

– Nu börjar vi se effekten av det!

KULTURSKOLAN I Vingåker växer alltså, i relevant. Men de har också fått fler och större roller. Fred öser på med exempel.

Här finns inte fasta orkestrar och teatrar, så kulturskolan har blivit den lokala kulturproducenten, ofta i samarbete med andra aktörer, från kyrkor till TV4. I kommunens projekt Framtidstro, mot psykisk ohälsa bland unga, gör kulturskolan höstlovslägret *Dream Camp*. Där får högstadielever föreläsningar om mobbning

och andra tunga ämnen, och sysslar med massor av kultur. Och i linje med det jobbar en av lärarna från och med januari med ett treårigt projekt där fyra län och kulturskolerådet är inblandade – också det om ungdomars psykiska hälsa och vad kulturskolan kan göra för unga med problem.

Och så arbetar kulturskolan och grundskolan tätt ihop omkring Skapande skola. Tiina Rokka, kulturskolans dramapedagog, är den som jobbar mest med det, och hon berättar entusiastiskt om hur sju årskurser på kommunens skolor i vår ska vara med om robotverkstäder, cirkus, berättarworkshops, spoken word och återvinningsprojekt. En stor satsning som är viktig i sig, som kan ge impulser inåt kulturskolan, och som ger ännu mer kontaktytor. Ska det bli bra måste samarbetet med skolan fungera, och det verkar som att de vardagliga kontakterna ger goda förutsättningar.

– **NÄR SEXORNA I VÅR** har robotverkstad är det ju bra om lä-

Vingåkers kulturskola

- Kulturskolan i Vingåker hade ht 2020 362 elevplatser, varav 241 flickor och 121 pojkar (antal unika personer är mindre, en del går flera kurser) och når dessutom 450 förskolebarn varje vecka. I kommunen finns 1209 6-16-åringar.
- 13 anställda på tjänster som med 2 undantag är över 50%. 8 är instrumentlärare, 1 dramapedagog, 1 danspedagog, 1 integrationspedagog.
- Musik är största ämnesområdet (ca 80%), med runt 20 instrument – bland de små ämnena märks t ex oud, österländskt slagverk och dirigerings. Dessutom drama, dans, bild och film & animation.
- I kurserna garanteras 28 lektioner per läsår. Undervisning sker i huvudsak enskilt, och under skoltid, på kommunens alla skolor men mest i egna lokaler.
- Ensemble: 6 körer med 80 barn, 2 blås- och en stråensemble. 3 rock- och popband igång.
- 2019 gjordes 30 offentliga evenemang, bland dem märks TV4:s julkonsert från Vingåkers kyrka, där 55 barn från kulturskolan medverkade.
- Arbetar nära andra aktörer i kommunen, t ex Kultur & fritid, skolor, studieförbund och kyrkor, bl a med evenemang, läger, integrationsverksamhet, musikaler och skapande skola (som kulturskolan samordnar).
- Avgift: en administrationsavgift på 100 kronor per termin.
- Del av barn- och ungdomsförvaltningen, finansieras via budget men har en 30%-ig externfinansiering. »Kulturrådets bidrag är en livlina«, säger Fred Sjöberg, chef.

rarna de ska ha i höst är involverade. Sämt kommer man på när man träffar lärarna här i matsalen och börjar prata, säger Tiina.

NÄRKONTAKTEN, viljan att ta bollar lite på volley, och beredskapen att ställa upp som resurs verkar genomgående. Allra tydligast syns den kanske i det som Abeer Zareik gör.

Hon är bild- och form lärare och kom, som många andra syrier och irakier, till Vingåker ungefär när Karin och Fred kom till kulturskolan. Redan 2016 började hon jobba i grund- och kulturskolan, och såg en uppgift:

– Jag var kanalen för eleverna som undrade vad kulturskolan var, så de kunde komma in. Också en del svenskar, jag får frågorna också från dem.

Abeer ber om ursäkt för sin svenska några gånger, men dels fungerar den utmärkt, och dels förstår jag snart att det faktiskt var just för att hon *inte* talade helt flytande som hon kunde få den här funktionen – och för att hon försöker ändå.

Hon berättar om barn som är så vana att få ett nej att de inte ens frågar om de kan få sjunga på arabiska, som inte frågar om pianokursen för att den var så dyr i hemlandet, och om föräldrar som inte vågar säga att de inte förstår närvarosystemet, för att migrationsverk och arbetsförmedling har lärt dem att bara säga ja.

SJÄLV HAR HON bestämt sig för att man kan fråga, även om man inte talar perfekt svenska, att man kan utgå från att det kan gå. Kanske är det hennes grundmetod.

2017 började hon jobba heltid i kulturskolan, med bild och form, men också med integration. Titeln blev *integrationspedagog* – »en unik satsning«, säger Fred – och det hon gör är att underlätta kontakterna, med sin kunskap om svenska system och nyanländas situation, och med prestigelös attityd. Hon jobbar med specialprojekt och mötesplatser för

»Jag var kanalen för eleverna som undrade vad kulturskolan var, så de kunde komma in.«

ABEER ZAREIK

nyanlända, och med vanliga kurser – hela tiden övar man svenska samtidigt som man skapar, dansar, spelar och sjunger. Hon jobbar med en arabisk kör och sommarskola för nyanlända elever. Hon tar förstakontakterna med många elever – många nyanlända går vanliga kurser nu – och tar emot elever som socialförvaltningen ser behöver extra stöd.

Hon finns helt enkelt där – på föräldramöten, fritidsgården, skolor, öppet hus – mindre för att tolka än för att öppna upp. Och hon driver integrationsarbete, i kulturskolans namn.

– Fast det är inte bara jag, alla mina kollegor jobbar också med det här. **Varför ska kulturskolan göra detta?**

– Det är lättare att göra det med kulturskolan än med vanliga skolan, de har helt andra uppgifter. Vi vill ju hjälpa barnen i samhället, och kulturen är den viktigaste vägen för att integrera. Så ... varför inte? ■

SpeedAdmin

OCH

PLAY ALONG

Helhetstjänst för musik- och kulturskolor

Skanna QR-koden för
att läsa mer om fusionen
mellan PlayAlong och SpeedAdmin

